

Inatsisartut Suleriaasianni § 32, imm. 3, nr. 1 naapertorlugu Nunat Avannarliit Killiit Siunner suoqatigiiffianni Kalaallit Nunaanni Inatsisartut aallartitaasa siulittaasuat, Josef Motzfeldt, imaattumik aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarpoq:

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata aalajangersagaa nr. 3/2009 Inatsisartunit taparserneqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, aalajangersagaq ima oqaasertaqarpoq:

Nunani avannarlerni killerni ilinniarsimannigitsut atuagarsorlutik ilinniartinneqarnissaat, inuusutissarsiutinut ilinniartitaanerit sulinermillu misiliinerit pillugit nunat avannarliit killiit suleqatigiinnerata annertusarneqarnissaanut Islandimi naalakkersuisut, Savalimmiuni naalakkersuisut aammalu Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut tapeeqataanissaat Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata siunnersuutigaa, taamaalilluni inuit universitetimi ilinniarsimannigitsut ilisimasaminnik piginnaasaminnillu annertusaasinnaaqullugit taamaalillutillu inuunerminni atukkaminnik pitsannorsaa-sinnaaqullugit suliffissaqarnikkullu periarfissaqarneruleqqullugit.

Kingusinnerusukkut nassuiaammi isumassarsianut naapertuuttumik nunat avannarliit killiit akornanni suliassa qarfiup tamatuma iluani misiligummik suliniutinut aningaasatigut tapiissuteqarneq aqqutigalugu taama suleqatigiinnermik aallartitseqqullugit Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiannit nunat kaammattorneqarput.

(Josef Motzfeldt, aallartitat siulittaasuat)

Tunngavilersuut:

Nunarsuarmi aningaasarliornerup ilutigisaanik aningaasat nalingat appariaateqarpoq suliffissaaleqisullu amerleriarlutik. Nunani avannarlerni killerni (nunanilumi allani) misilittakkat takutippaat inuit killilimmik ilinniagallit sulihamilluunniit killilimmik sungiusarsimasut suliffissaaleqinerusut. Islandimi sulisartut kattuffiata takussutissiaata takutippaa inuit soraarsinnetartut qaammatini kingullerni tassaannerusut tunngaviusumik atuarfimmi soraarummeersimannermik saniatigut allamik ilinniagaqannigitsut. Aammattaaq takuneqarsinnaavoq inuusuttut suliffissaaleqisut amerleriarujussuarsimasut aamma angutit arnanit amerlanerusut suliffesarsimasut (<http://www.smugan.is/frettir/frettir/2008/12/30/nr/469>). Kalaallit Nunaanni aamma tamatumunnga assingusumik pisoqarpoq, tamatumani inunnit 2008-mi suliffissaaleqisunit illoqarfinnilu najugalinnit 81,4 %-it ilinniarsimasuunatik. Taakkunani amerlanerpaat angutaapput.

Nunani avannarlerni killerni tamarmi suliffissaaleqineq qaammatini kingullerni annertusiarporpoq, taamaattorli Islandimi annertunerpaalluni, Savalimmiuni 3,4 %-iunerannut sanilliullugu tassani 2009-mi aprilimi suliffissaaleqisut 9,1 %-iullutik.

Nunat avannarliit killiit ataatsimut ajornartorsiuteqarput, tassalu inuusuttut ilinniarnerminnik taamaatitsiinnartarmata. Taamaalilluni Nunat Avannarliit ministeriisa siunnersuisoqatigiiffiata nalunaarusiaani 2008-meersumi takuneqarsinnaavoq Islandimi inuusuttunut ilinniartinni ilinniartut 40 %-iisa missaat ilinniarnerminnik taamaatitsiinnartartut. Immikkut maluginiagasaaq tassaavoq Islandimi Kalaallillu Nunaanni taakku tassaannerusut inuusutissarsiutinut ilinniartinni ilinniartut. Tamatuma saniatigut misissuinerup takutippaa inuit annikinnerusumik ilinniarsimasut ilinniarsimannigitsulluunniit inunnit sivisunerusumik ilinniarsimasunit iliniaqqinnissamut kajumissuseqannginnerusut.

Inunnut sivisunerusumik meeqqat atuarfianni atuarsimannigitsunut inuusutissarsiutinulluunniit ilinniartitaanerni ilinniarsimannigitsunut ilinniartitaanikkut neqeroorutit pillugit immikkut qulequtaqarluni Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat Kalaallit Nunaanni 4. – 7.

august 2009-mi ataatsimeersuarpoq. Ataatsimeersuarnermi pingaarnertut anguniarneqarpoq inunnut taakkununga ilinniartitaanikkut neqeroorutit qulaajarneqarnissaat aammalu ilaatigut ilinniartitaanikkut neqeroorutit pillugit nunat suleqatigiinnerminnik qanoq annertusaasinnaa-nerat ilaatigullu inuit piginnaasaminnik annertusaanissaminut tunngavissinneqarnissaat, taamaalillutillu inuunerminnik atukkaminnik pitsannorsaasinnaanissaat suliffissatigullu periarfissaminnik annertusaasinnaanissaat.

Ataatsimeersuarnermi inerniliunneqartoq tassaavoq inunnut meeqqat atuarfianni siviluneru-sumik atuarsimanningsunut, minnerungitsunik sulisartut peqatigiiffii aqputigalugit Islandimi ilinniartitaanikkut neqeroorutit naammaginartumik pitsaassuseqartut, tassami inunnut nalinginnaasunik ilinniarfinni ilinniarsimanningsunut ilinniarnissamik ilinniagaqarneriuteqarnissamillu 2000-imiilli annertusiartuinnartumik neqerooruteqartoqartarmat. Suliffeqarnermi illuatungeriit kattuffiliorput, taakku assersuutigalugu ilagalugu Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (Inuusutissarsiornermik ingerlatsisut qitiusumik ilinniartitsiviat), taanna inunnut sivikinnerpaamik ilinniarsimasunut nunap immikkoortuini ilinniaqqiffissamik pilersitsisimalluni. Taamatuttaaq sulisartut peqatigiiffii ukiuni kingullerni pisortatigoortuunngitsunik ilinniarfinnut aningaasanik amerlanerusunik immikkoortitsiniartarput sulisartullu peqatigiiffiisa suliniutaat tamanna inunnut taakkunungarpiq sunniuteqarnerpaasoq kingusinnerusukkut paasineqarpoq.

Islandimi misilittakkat taakku immikkullu qulequtaqarluni ataatsimeersuarnermi siunniunneqartut aallaavigalugit nunat avannarliit killiit akornanni suleqatigiinneq annertusarniarlugu misiligutit suliniutissat pillugit siunnersuut imaattoq saqqummiunneqarpoq. Siunertarineqartoq tassaavoq suliassaqarfimmi tassani qaninnerusumik suleqatigiinnissap annertusarneqarnissaanut periarfissiinissaq, pilersaarutit malillugit nunat avannarliit killiit tamarmik akornanni nunat pingasut suleqatigiissallutik:

Nunat avannarliit killiit akornanni inuusuttut ilinniartitsisullu avitseqatigiittarnissaannik neqerooruteqarnissaq siunertarineqarpoq. Iliuusissaq siulleq tassaasinnaavoq inuusuttut ilinniarsimanningsut tallimanit arfineq marluk ilinniartitsisullu ikinnerusut Kalaallit Nunaanneersut Savalimmiuneersullu Ísafjörður Gymnasiumimi nerisaqaatigaluni najugaqarfiusumi ukiumi ataatsimi semesterimiluunniit ataatsimi ilinniarfimmiiinnissamik neqerooruteqarfiginissaat. Fræðslumiðstöð Vestfjarða-p (nunani avannarlerni killerni qitiusumik ilinniarfik) atuartitsisutissat ineriartortissavai aammalumi atuagarsorluni ilinniartitsissutini ilinniartitsineq aqqis- suutissallugu. Ísafjörðurs Gymnasiumiíp ilinniartitaanerme immikkut isumagissat isumagissavai. Iliuusissap tullia tassaassaaq nunani avannarlerni killerni tamani ilinniartut ilinniartitsisullu nalinginnaasunik suleqatigiinnissaasa sulissutiginnissaa. Nunani avannarlerni aningaasaateqarfiit oqartussaasullu tapiissutinik qinnuteqarfigineqassapput, tapiissutillu annertussuse- rissallugit piffissami ilinniartut Ísafjörðuriminneranni Islandimi inuusuttunut ilinniarfinni ilinniartumut ataatsimut Islandip naalagaaffiata tapiissutaanut amerlaqataat.